

رابطه ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی با گروه خونی*

حسین زیرک مرادلو^۱

چکیده

مقدمه: گمان می‌شود که سیستم گروه خونی (ABO) در جهت تعیین عوامل و ریشه‌های رفتار انسان می‌تواند مؤثر واقع گردد و به عنوان یک عامل پیش‌بین برای شناخت افراد، انتخاب شغل مناسب، انتخاب همسر و ... مورد استفاده قرار گیرد. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی با سیستم گروه خونی بود.

روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع مقطعی بود که بر روی ۱۶۰ نفر از دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی و از طریق نمونه‌گیری سهمی آسان انجام گردید. از پرسش‌نامه NEO-FFI برای تعیین ویژگی‌های شخصیتی و مدارک معتبر نشانگر نوع گروه خونی استفاده شد. آزمون Chi-square، در نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ جهت آنالیز داده‌ها استفاده شد.

نتایج: اختلاف معنی‌داری بین شیوع ویژگی‌های شخصیتی مختلف در بین گروه‌های خونی یا دو جنس مشاهده نشد. سیستم گروه خونی (ABO) و جنسیت، هیچ کدام تأثیری در شیوع ویژگی‌های شخصیتی مورد بررسی در این مطالعه نداشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج متناقض و غیر یکنواخت از منابع مختلف، به نظر نمی‌رسد که سیستم گروه خونی، رابطه مهمی با ویژگی‌های شخصیتی افراد داشته باشد.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، سیستم گروه خونی (ABO)، دانشجویان

مقدمه

با توجه به پیچیدگی ساختار روانی انسان، به عنوان موضوع اصلی مورد بررسی در علم روانشناسی، شناخت عوامل و ریشه‌های رفتار و شخصیت و نیز سلامت روانی انسان، امری ضروری و در عین حال دشوار است. چرا که با شناخت این موارد می‌توان در ارتباط فرد با دیگران و حفظ بهداشت روانی گام‌های مؤثرتری برداشت و برای بهبود سلامت روانی انسان چاره‌اندیشی کرد (۱). از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت، فردی سالم محسوب می‌شود که از لحاظ جسمانی، روانی و اجتماعی زندگی بهتری داشته باشد و فقدان بیماری یا فقدان ناتوانی به تنهایی نمی‌تواند

به معنای سلامت روانی باشد (۲).

بیشتر خصیصه‌های آدمی را چندین ژن با هم رقم می‌زنند. ویژگی‌هایی از قبیل هوش، قد و هیجان‌پذیری، از این لحاظ در مقوله مشخصی جای نمی‌گیرند، بلکه در طیفی از تغییرات قرار دارند (۱). گروه‌های خونی از مهم‌ترین صفاتی هستند که جمعیت‌های نقاط مختلف دنیا بر اساس آن تفاوت دارند. همچنین از این نظر هم مهم هستند که طبیعت ارثی آن‌ها تا حدودی ساده و به خوبی شناخته شده است و تصور می‌شود که شناخت این گروه‌ها، به شناخت بسیاری از صفات دیگر از جمله ویژگی‌های شخصیتی کمک خواهد کرد (۳).

* مقاله حاضر برگرفته از رساله کارشناسی ارشد، ارائه شده در دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه شهید بهشتی تهران است.

۱- کارشناس ارشد روانشناسی، مدیر مرکز مشاوره، اداره کل آموزش و پرورش، تهران، ایران

نویسنده‌ی مسؤؤل: حسین زیرک مرادلو

آدرس: تهران، فلکه اول خزانه بخارایی، خیابان شهید رحیم محمودی، کوچه بستانچی، پلاک ۲، واحد ۵

تلفن: ۰۲۱-۵۵۳۴۲۷۴۰-۵ فاکس: ۰۲۱-۵۵۹۷۵۵۶۵

سهم خود، نقش یکی از عوامل زیست‌شناختی یعنی گروه خونی را در خصوصیات شخصیتی مورد پژوهش قرار دهد، تا شاید در جهت تعیین عوامل و ریشه‌های رفتار انسان مؤثر واقع گردد و به عنوان یک عامل پیش‌بین برای شناخت افراد در انتخاب شغل مناسب، انتخاب همسر و ... مورد استفاده قرار گیرد.

مواد و روش‌ها

روش تحقیق حاضر از نوع مقطعی بود. جامعه مورد نظر برای پژوهش عبارت از دانشجویان کلیه مقاطع تحصیلی بود که در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ در دانشگاه شهید بهشتی مشغول به تحصیل بودند. طبق فرمول تعیین حجم نمونه برای تخمین نسبت به شرط شیوع حدود ۵۰ درصدی ویژگی‌های شخصیتی، با دقت ۰/۰۵ و خطای قابل قبول ۱۵ درصد (۹)، نمونه مورد نیاز برای پژوهش حدود ۴۰ نفر در هر گروه محاسبه و در این مطالعه در مجموع ۱۶۰ نفر در نظر گرفته شد. نمونه‌گیری به صورت آسان سهمیه‌ای (۴۰ نفر در هر گروه خونی)، با اعلام اهداف طرح تحقیقاتی از طریق اطلاعیه و اعلام نیاز به داوطلبینی که مایل به شرکت باشند، انجام شد. داوطلبین باید قبل از ورود به مطالعه کارت اهدای خون، کارت هلال احمر، مدارک مورد تأیید آزمایشگاه‌های خون یا سایر کارت‌های معتبر مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را برای تأیید گروه خونی خود ارائه می‌دادند. به محض تکمیل ظرفیت هر گروه خونی (به تفکیک ۲۰ دانشجوی دختر و ۲۰ دانشجوی پسر) دیگر از آن گروه خونی داوطلبی پذیرفته نمی‌شد. سپس پرسش‌نامه خود ایفای NEO-FFI (NEO-Five factor inventory) جهت تکمیل به آزمودنی‌ها داده شد.

فرزانه‌پی، معتقد بود که با استفاده از پنج عامل اساسی شخصیت یعنی روان‌رنجورخویی (Neuroticism)، برون‌گرایی (Extraversion)، انعطاف‌پذیری (Openness)، توافق‌پذیری (Agreeableness) و وجدانی بودن (Conscientiousness)، می‌توان تمام تفاوت‌های شخصیتی فردی را توضیح داد (۴).

در مقالاتی بیان شده است که افراد با گروه خونی O، رقابت‌جو هستند. افراد با گروه خونی A، سمج اما قابل اعتماد و منظم هستند و امور ناگهانی را دوست ندارند. افراد با گروه خونی B با دل و جرأت و بسیار فعال، امانتدار و سخت‌کوش هستند و افراد با گروه خونی AB طراحان راهبردی، سیاست‌مداران و وکیلان خوبی می‌شوند (۵).

همچنین تهرانی، بیان داشته است که افراد دارای گروه خون AB^+ ، کمتر برون‌گرا و افراد با گروه خون A^+ تکانشی‌تر هستند و افراد با گروه‌های خونی A^+ و O^+ نسبت به افراد با گروه‌های خونی B^+ و AB^+ ، بیشتر معاشرتی‌اند و افراد با گروه خونی B^+ ، بیشتر افرادی بی‌ثبات (دمدمی) و افراد با گروه خونی O^+ ، تلقین‌پذیرترند (۶).

اما Cramer و Imaiکه معتقدند که هیچ شواهدی مبنی بر ارتباط تیپ شخصیتی A (رقابت‌جو) با گروه‌های خونی یافت نشد، اما نمرات روان‌رنجورخویی بالایی در بین افراد با گروه خونی B مشاهده گردید (۷).

توجه به بررسی مجدد ماهیت آسیب‌شناسی‌های روانی در مقطع کنونی (۸) و نیز تجدید علاقه در دهه اخیر و گرایش محققان اخیر به بررسی نقش مسایل زیست‌شناختی در خصوصیات مسایل روان‌شناختی، موجب شد که پژوهش حاضر نیز در صدد برآید به

تجزیه و تحلیل داده‌ها مورد استفاده قرار گرفت.

نتایج

نمره پرسش‌نامه‌ها طبق نمرات بالاتر از متوسط در هر یک از خرده‌آزمون‌ها و طبق دستورالعمل مربوط در آزمون NEO-FFI محاسبه شد و شیوع هر کدام از ویژگی‌های شخصیتی در هر کدام از گروه‌های خونی محاسبه و نتایج آن در جدول ۱ ارائه گردیده است.

آزمون Chi-square بین ویژگی‌های شخصیتی و گروه خونی انجام شد که طبق آن هیچ یک از نتایج حاصل از این آزمون معنی‌دار نبودند. بنابراین افراد دارای گروه خونی O، A، B و AB از نظر روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، توافق‌پذیری و وجدانی بودن تفاوت مهمی با همدیگر نداشتند. نتایج این آزمون در جدول ۱ آمده است.

جهت تجزیه و تحلیل رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و جنسیت، شیوع هر کدام از ویژگی‌های شخصیتی در هر جنس محاسبه شد که در جدول ۲ آمده است. شیوع خصوصیات شخصیتی به طور تقریبی به میزان مساوی بین دو جنس دیده شد و اختلاف معنی‌داری برای هیچ کدام از ویژگی‌های شخصیتی مشاهده نشد؛ به نظر می‌رسد که جنسیت نیز در تعیین ویژگی‌های شخصیتی نقشی نداشته است (جدول ۲).

پرسش‌نامه NEO-FFI برای سنجش ویژگی‌های شخصیتی به کار می‌رود (۱۰). در تمامی اشکال NEO، سوالات بر اساس یک مقیاس پنج‌درجه‌ای (۵-۱) درجه‌بندی می‌شوند (۱۱). در NEO-FFI، برای اندازه‌گیری هر عامل، ۱۲ سؤال اختصاص داده شده است (۴). یک بررسی نیز با استفاده از روش روایی سازه‌ای این عوامل نشان داد که در مجموع ۵۹/۳ درصد از تغییرات ۳۰ رویه را تبیین می‌کند (۱۲). راهنمای این پرسش‌نامه، همسانی درونی برای مقیاس‌ها را، ۵۶ تا ۸۱ درصد برای خود گزارشی و ۶۰ تا ۹۰ درصد برای ارزیابی مشاهده‌گر ذکر کرده است. همچنین آزمون-بازآزمون از ۶۶ تا ۹۲ درصد برای رویه‌های پرسش‌نامه، گزارش شده است (۱۳). ناصری ضریب Cronbach's alpha برای روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، توافق‌پذیری و وجدانی بودن را به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۶۶، ۰/۵۴، ۰/۵۵ و ۰/۷۹ گزارش کرده است (۱۴). در ضمن، جهت رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش، موضوع پژوهش به طور واضح به آزمودنی‌ها توضیح داده می‌شد و نیازی به درج نام و نام خانوادگی آزمودنی‌ها در فرم نبود. آزمون‌های Chi-square در نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ (version 16, SPSS Inc., Chicago, IL) جهت

جدول ۱. شیوع ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان در گروه‌های مختلف خونی

ویژگی شخصیتی	گروه خونی		A		B		AB		O		معنی‌داری
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
روان‌رنجورخویی	۲۰	۵۰٪	۲۱	۵۳٪	۲۱	۴۸٪	۱۹	۴۸٪	۲۲	۵۵٪	۰/۶۰
برون‌گرایی	۱۲	۳۰٪	۱۵	۳۸٪	۱۵	۲۸٪	۱۱	۲۸٪	۱۰	۲۵٪	۰/۶۳
انعطاف‌پذیری	۲۶	۶۵٪	۳۰	۷۵٪	۳۰	۶۵٪	۲۶	۶۵٪	۲۲	۵۵٪	۰/۴۸
توافق‌پذیری	۱۲	۳۰٪	۱۷	۴۳٪	۱۷	۲۸٪	۱۱	۲۸٪	۹	۲۳٪	۰/۶۲
وجدانی بودن	۷	۱۸٪	۱۵	۳۸٪	۱۵	۳۰٪	۱۲	۳۰٪	۱۳	۳۳٪	۰/۶۰

جدول ۲. شیوع ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان دو جنس

عوامل شخصیتی	جنسیت		مردان		زنان	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
روان‌رنجورخویی	۵۰٪	۴۰	۵۳٪	۴۲	۸۳٪	۰/۸۳
برون‌گرایی	۲۶٪	۲۱	۳۱٪	۲۵	۵۰٪	۰/۵۰
انعطاف‌پذیری	۵۸٪	۴۶	۷۳٪	۵۸	۵۹٪	۰/۵۹
توافق‌پذیری	۲۳٪	۱۸	۳۹٪	۳۱	۲۹٪	۰/۲۹
وجدانی بودن	۲۴٪	۱۹	۳۵٪	۲۸	۵۶٪	۰/۵۶

بحث

نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که سیستم گروه خونی (ABO)، رابطه مهمی با ویژگی‌های شخصیتی در جنسیت‌های مختلف ندارد. نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش Rayner و همکاران همخوانی دارد که در آن با استفاده از نسخه پنج عاملی شخصیت Goldberg، ارتباط گروه خون و خصوصیات شخصیتی تأیید نشد (۱۵). اما بر خلاف این مطالعه، زرگر شیرازی به همبستگی معنی‌داری بین برون‌گرایی و گروه خونی O دست یافت (۳). یاوری نیز رابطه خصوصیات شخصیتی برون‌گرایی با گروه خونی AB و گرایش‌های روان‌رنجورخویی با گروه خونی B را نشان داد (۱۶).

در مطالعه ما ارتباطی بین ویژگی‌های شخصیتی و جنسیت مشاهده نشد. اما این نتیجه با یافته پژوهش Wu و همکاران، که در آن زنان با گروه خونی AB در زمینه وجدانی بودن، نمره پایین‌تری کسب کردند، همخوانی ندارد؛ البته در پژوهش این پژوهشگران، تعداد نمونه در این گروه کمتر از بقیه بوده است که احتمال دارد این یک یافته اتفاقی بوده باشد (۱۷).

اگر در واقعیت، عوامل ارثی از جمله گروه خونی تعیین‌کننده مهم ویژگی‌های شخصیتی بودند، سهم دخالت تربیت افراد و شرایط محیطی در تصحیح و تغییر ویژگی‌های شخصیتی، به حدود صفر می‌رسید و

این به معنای جبرگرایی مطلق می‌باشد. از این‌رو استفاده از عامل گروه خونی برای پیش‌بینی شخصیت، خیلی متفاوت از نژادپرستی یا جنس‌گرایی نیست، چون این نگرش‌ها افراد را به گروه‌هایی با تصورات قالبی‌شان تقسیم می‌کنند و در نتیجه معتقدند که افراد به علت این که یک گروه خونی معین دارند، تغییر شخصیتشان به طور تقریبی غیر ممکن است (۱۸).

شخصیت، ترکیب پیچیده و باثباتی از صفات‌ها، نگرش‌ها، رغبت‌ها، نیازها، رفتارها، احساسات و مواردی از این قبیل می‌باشد، که در تعامل با محیط شکل می‌گیرد (۱۹). در هر حال، مسلم است که زمینه‌های زیستی که شخص با خود به دنیا می‌آورد، بر اثر تجارب دوران رشد، تکامل می‌یابد (۲۰). توان ارثی، که هر کسی با آن پای به جهان می‌گذارد، تحت تأثیر فراوان محیطی است که شخص با آن روبه‌رو می‌شود، حتی آن قسمت از رشد که به نظر می‌رسد به شدت تابع برنامه زیستی - فطری است، ممکن است تحت تأثیر رویدادهای محیطی قرار گیرد (۱).

در برابر نظریه‌هایی که بر وراثت تأکید می‌کنند و بر ثبات ویژگی‌هایی مثل معاشرتی بودن، اضطراب و ... در سنین بعدی اشاره دارند و اغلب تجربیات اولیه زندگی را به صورتی در نظر می‌گیرند که الگوهای رفتار مادام‌العمر را به وجود می‌آورند، نظریه‌های خوش‌بینانه‌تر دیگر به انعطاف‌پذیری و امکان تغییر

تغییر متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی، نقش مهمی ایفا نمی‌کند.

تشکر و قدردانی

از استادان ارجمند گروه روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی و به ویژه آقایان دکتر مسعود شریفی و دکتر بهرام صالح صدق‌پور و نیز مسؤولان و دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی تشکر و سپاس‌گزاری می‌گردد. همچنین از راهنمایی‌های ارزنده سرکار خانم دکتر خانجانی قدردانی می‌شود.

ویژگی‌ها اعتقاد دارند، یعنی اگر تجربه‌های جدید از تغییر حمایت کنند، امکان تغییر وجود دارد (۲۱).

از محدودیت‌های این مطالعه حجم نمونه محدود آن و تصادفی نبودن انتخاب افراد بود. اما با توجه به این که همه دانشجویان سند معتبری مبنی بر نوع گروه خونی خود نداشتند و حتی بعضی از گروه خونی خود بی‌اطلاع بودند، نمونه‌گیری تصادفی غیر ممکن بود.

نتیجه‌گیری

به نظر می‌رسد که سیستم گروه خونی در تعیین و

References

- Atkinson RL, Atkinson RC, Smith EE, Bem DJ, Hoeksema SN, Smith CD. Hilgard's introduction to psychology. Trans. Baraheni MT, Birashk B, Beik M, Mohiedin M, Zamani R, Shahr Aray M, et al. Tehran, Iran: Roshd; 1998.
- Sadock BJ, Kaplan HI, Sadock VA. Kaplan and Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences/clinical psychiatry. Trans. Pour Afkari N. Tehran, Iran: Shahr Ashoub; 2000.
- Zargar Shirazi F. Relationship of blood type and personality. [Thesis]. Tehren, Iran: Institute of Psychiatry; 1992.
- Farzanehpey A. Relationship of needs, five factors of personality and satisfaction in marriage. [Thesis]. Tehran, Iran: Science and Research Branch Islamic Azad University; 2006.
- Nomi T, Beshar A. You are your blood type: The biochemical key to unlocking the secrets of your personality. New York, NY: Pocket Books; 1988
- Tehrani N. Relationship of RH and ABO blood type with mental disorders. Tehren, Iran: Tarbiat Modares University; 1990.
- Cramer KM, Imai E. Personality, blood type, and the five-factor model. *Personality and Individual Differences* 2002; 32(4): 621-26.
- Pervin L. Personality (theory and research). Trans. Javadi MJ, Kadivar P. Tehran, Iran: Rasa; 2002.
- Sarmad Z, Bazargan A, Hejazi E. Research methods in behavioral science. 2nd ed. Tehran, Iran: Agah; 1999.
- Costa PT, McCrae R. Your NEO PI-R™ summary [online]. [cited 2000]; Available from: URL: http://www.psychassessments.com.au/products/383/prod383_report1.pdf
- Lanyon R, Goodstein LD. Personality assessment. Trans. Naghshbandi S, Ghorbani A, Hosseinsahi Gh, Arjmand E. Tehran, Iran: Ravan; 2009.
- Garrosi FM. Norm of NEO and analysis of characteristics and factor basic. Tehran, Iran: Tarbiat Modares University; 1998.
- Gerald P, Gruber MA. Standardized testing and employment equity career counselling: a literature review of six tests. *ECCDO Test Review* 2000; 57.
- Naseri TN. Exercise and personality characteristics in psycho-social development. [Thesis]. Tehren, Iran: Shahid Beheshti University; 2006.
- Rayner J, Kelly TP, Graham F. Mental health, personality and cognitive problems in persistent adolescent offenders require long-term solutions: a pilot study. *Journal of Forensic Psychiatry and Psychology* 2005; 16(2): 248-62.
- Yavari F. Effect of films on religious attitudes and meaning of life. Tehren, Iran: Shahid Beheshti University; 2004.
- Wu K, Lindsted K, Lee JW. Blood type and the five factors of personality in Asia. *Personality and Individual Differences* 2005; 38(4): 797-808.
- Landsteiner K, Levine P. The differentiation of a type of human blood by means of normal animal serum. *J Immunology* 1931; 20(2): 179-85.
- Shamloo S. Textbook of psychopathology. 11th ed. Tehran, Iran: Roshd; 2011.
- Klineberg O. Social psychology. Trans. Kardan AM. Tehran, Iran: Andisheh; 1967.
- Berk LE. Development through the lifespan. Trans. Seyed Mohammadi Y. 5th ed. Tehran, Iran: Arasbaran; 2005.

The Relationship between Students' Personality Traits and Their Blood Types

Hossein Zirak Moradlou¹

Abstract

Background: The ABO blood types are thought to affect the roots of human behavior and act as a predictor of individuals' personality. The present study aimed to evaluate the relationship between personality factors and the ABO blood group.

Methods: This cross-sectional study used quota, convenience sampling to select 160 students from Shahid Beheshti University of Medical Sciences (Tehran, Iran). The Neuroticism, Extraversion, Openness Five-Factor Inventory (NEO-FFI) was used to determine the subjects' personality traits. Blood type of the participants was confirmed based on official documents. The collected data was analyzed using chi-square test in SPSS₁₆.

Results: There were no significant differences in the prevalence of personality traits between different blood types or the two genders. In other words, prevalence of personality traits was not significantly related with either ABO blood types or gender.

Conclusion: According to the controversial and inconsistent results from different sources, ABO blood types do not seem to have significant associations with personality traits.

Keywords: Personality traits, Blood type, Students

1- Consultancy Center, Tehran County Office of Education, Tehran, Iran

Corresponding Author: Hossein Zirak Moradlou, MSc, Email: hosseinzirak@yahoo.com

Address: Unit 5, No 2, Bostanchi Alley, Mahmoodi Street, First Square Khazaneh Bokharayee, Tehran, Iran

Tel: 021-55342740

Fax: 021-55975565